

Ross Newsletter.

No. 34. augustus 1999 (1999 no. 2)

Beste naamgenoten

Hierbij dan het "vakantienummer" van de Ross Newsletter.

Na het buitenlands nieuws een artikel van Gloria Ross, de clan-historica over Black Isle, een streek van Schotland die Schotland-bezoekers, onderweg van Inverness naar Tain, zeker door gereden zijn. Mogelijk hebben zij de details die Gloria noemt, niet gezien. Wellicht een aanbeveling voor een volgende keer.

Van dezelfde schrijfster ook een klein artikeltje met enkele opmerkingen over historische onjuistheden in het nieuwe boek over Balnagown-Castle. Beide artikelen namen we over uit Clan Ross News van de Clan Ross Ass. van de U.S.A.

Van de altijd actieve lezer van onze Ross Newsletter, de heer W. Leenman te Nuland ontvingen we een artikel over een naamgenoot uit "VAN VAGEBONDEN, DIEVEN EN DRINKEBROERS", een publicatie over Boxtelse rechtspraak in de 17e en 18e eeuw.

Verder uiteraard de rubriek familieberichten en meer nieuws over de volgende Ros(s)-bijeekoms.

De wereld staat niet stil en ook wij proberen de vooruitgang enigszins bij te houden. Vandaar dat wijzelf ook een E-mail aansluiting hebben. Het adres vindt u hieronder.

Veel leesplezier,

George en Wil Ross,
Evelindeflat 55,4707 EX Roosendaal
Telefoon 0165-556811.
Email: G.Ross@gironet.nl

International Clan News**U.S.A.**

De Clan Ross Ass. of the U.S.A. heeft op dit moment zo'n 800 actieve leden

CANADA.

De Clan Ross Ass. of Canada telt op dit moment 171 leden. In vergelijking met vorig jaar een stijging van 22.

AUSTRALIË

De Clan Ross Ass. of Australia is inmiddels ook officieel van start gegaan. We hebben ze van het bestaan van onze Ross Newsletter op de hoogte gebracht en hopen in contact te blijven.

SCHOTLAND.

Clan Ross U.S.A. heeft voor volgend jaar een trip naar Schotland georganiseerd. (12 tot 26 augustus). Ter gelegenheid daarvan zal het Tain & District Museum een grotere Clan Ross-display verzorgen dan normaal. Aldus Estelle Quick, de curator van het museum.

INTERNET

www.ClanRossAssociation.org . Deze web-site wordt beheerd door Ben Ross jr., één van de officers van de Clan Ross Association van de U.S.

Zijn emailadres is: *brossjr@mindspng.com*

Een andere web site waar één en ander over Clan Ross te vinden is:

<http://www.tartans.com/clans/Ross/ross.html>

Informatie over het *Tain & District Museum*, Tain, Schotland is te vinden op:

<http://www.cali.co.uk/highexp/ttt>

Onze eigen Ross Newsletter vindt u op:

<http://www.gironet.nl/home/ross3/>

De Newsletter is daar zowel in het Nederlands als in het Engels te lezen. Binnenkort wordt de site uitgebreid met een index op alle oude nummers en met genealogische informatie.

Wilt u regelmatig een Schotse krant lezen?

De Scottish Journal kunt u bekijken op : www.scottishjournal.com.

Ook The Scotsman zit op het net: www.scotsman.com.

(Deze laatste twee adressen zijn afkomstig van onze Amerikaanse clan-genoten. We hebben zelf nog geen contact kunnen krijgen.)

BLACK ISLE.

Het Black Isle is noch zwart, noch een eiland. Het is een schiereiland. De grens ligt op de lijn Beaully – Dingwall (zeg maar de weg A 862). Het wordt aan drie zijden omsloten door water: de Beaully-Firth in het Zuiden, de Cromarty-Firth in het Noorden en de Moray-Firth in het Oosten. Sinds het verleggen van de autoweg A9 rijdt de automobilist die van Inverness op weg is naar het Noorden automatisch door dit mooie stukje Schotland.

De naam Black Isle is misleidend. In het voorjaar en de zomer is groen, door de bomen en de landerijen, de dominerende kleur. Later in het jaar verandert de kleur in goud, als de rijke oogst op het punt staat binnen gehaald te worden. Sommigen gaan er van uit dat de naam ontstaan is door het silhouet van het donkere land tegen de besneeuwde heuvels van Ross-shire en Sutherland in de winter. Anderen denken aan een verbastering van St. Duthac's Isle. (In Duthac zit het keltische woord dubh, zwart).

De omringende firths zorgen voor uitstekende omstandigheden voor een mariene haven in het Noorden. De zee is altijd dichtbij.

Bijna alle kerken en begraafplaatsen liggen langs de kust en tonen aan dat velen per boot naar het schiereiland kwamen, ook om er hun dierbaren te begraven.

Redcastle ligt op een heuvelachtige plaats aan de Beaully-Firth. Verondersteld wordt dat het gebouwd is op de plaats van het door William the Lion in 1179 gebouwde Edradour Castle. Het was ooit een prachtig, van rode zandsteen in L-vorm gebouwd, huis. Thans staat het zonder dak en wordt steeds meer een ruïne.

Het oude vissersdorp Avoch (spreek uit: Auch) krult zich langs de kust onder **Ormond Castle** op Ormond Hill. In het dorp werden twee kerken gebouwd door Alexander Ross, de architect uit Inverness in het midden van de 19e eeuw.

Een andere Alexander Ross, de latere Sir Alexander en beroemde Canadaverkenner, werd in 1755 daar geboren in Avoch House.

In **Rosemarkie** mag bij een bezoek het Groam House Museum niet gemist worden. Het is in ca. 1800 gebouwd en richt zich hoofdzakelijk op de geschiedenis van de Picten en bezit een prachtige collectie Pictische kunst, inclusief het prachtig uitgehakte Rosemarkie Cross.

Cromarty, de voormalige hoofdstad van Cromarty-shire is een prachtig voorbeeld van een in de 18e en 19e eeuw gebouwd stadje.

Meer dan 200 jaar lang was het een belangrijke havenplaats.

Tegenwoordig liggen de boor-platforms er als enorme spinnen te wachten op werk.

Cromarty-Castle (uit 1470) was zeer lang eigendom van de Urquharts. In 1780 werd het landgoed gekocht door George Ross die, in Easter Ross wonend, goed "geboerd" had als agent in benodigdheden voor het leger. Hij liet het oude kasteel slopen en bouwde er het huidige Cromarty House voor in de plaats.

Het **Courthouse** is ook het werk van George Ross, die de beschikking kreeg over gelden die voortvloeiden uit de verbeurd verklaarde landerijen na de Rising van 1745.

De klok van het gebouw werd vervaardigd door John Ross uit Tain in 1782 en bezorgde ruim 200 jaar de bewoners van Cromarty de juiste tijd. Het Courthouse is niet meer als zodanig in gebruik en is thans een bekend bezoekers-centrum en museum.

Een met riet gedekt pand van Hugh Miller staat er vlak bij. Hugh Miller, die leefde van 1802 tot 1856 werd bekend als geoloog, journalist en verzamelaar en "vastlegger" van mondelinge overleveringen uit de Highlands.

Gloria S. Ross, F.S.A. Scot

(Overgenomen uit Clan Ross News, Fall 1999, van de Clan Ross Ass. Of the U.S., Inc.)

Over het o.a. door Hans Ros uit Rotterdam beschreven boek "Balnagown, a Scottish Castle through five Centuries" schrijft Gloria S. Ross, de Clan-historica het volgende:

"Het Balnagown-boek is prachtig en we kunnen alleen maar blij zijn te zien dat een Ross-kasteel zo prachtig gerestaureerd is. Het Clan-Ross hoofdstuk bevat echter enkele historische onjuistheden. De titel Earl of Ross is nog steeds in het bezit van het Koningshuis. Volgens de traditie wordt de titel verleend aan de tweede zoon van de monarch, thans dus aan Prins Andrew.

Een andere duidelijke fout is dat de huidige Chief van Clan Ross, David Ross of Ross en Shandwick, een afstammeling zou zijn van de oude Earls of Ross via de Pitcalnie-lijn.

Zowel de Rosses van Shandwick als die van Pitcalnie zijn afstammelingen van Hugh of Rariches, de eerste Chief van Clan Ross en Laird van Balnagown. De Rossen van Shandwick beginnen met Walter, zoon van William Ross van Meikle Allan, de eerste zijtak van Hugh Ross, IVe van Balnagown. The Pitcalnies zijn aftammelingen van Nicholas, zoon van Alexander Ross, IXe van Balnagown.

Ondanks deze opmerkingen blijft het een prachtig boekwerk"

Gloria S. Ross.

Dode huursoldaat publiekelijk tentoongesteld aan de galg.

Op 17 juli 1737, omstreeks vijf uur in de namiddag, is de 19-jarige dienstmaagd Adriaantje van Dijk druk aan het werk in etablissement "Den Gulden Leeuw", gelegen op de hoek van de Rechterstraat en de (tegenwoordige) Kruisstraat in Boxtel.

De herberg wordt beheerd door Jan Schellekens. Terwijl zij op deze zomerse dag druk bezig is met allerlei huishoudelijke karweitjes, meent zij vanuit de kamer van **Glaudi Ross** een kloppend geluid te horen. Ze loopt naar de kamer toe, maar krijgt op haar vraag of er geklopt is geen antwoord van de uit Frankrijk afkomstige huursoldaat. Daarop stapt het meisje de kamer binnen en ziet ze Glaudi Ross op een stoel zitten. De soldaat kijkt haar wanhopig aan. Op de vloer vóór hem ligt een flinke plas bloed. Verschrikt rent Adriaantje de kamer uit om haar bazin te waarschuwen. De vrouw van Schellekens leidt uit het verhaal af dat Glaudi een keel- of maagbloeding heeft gehad en gaat haastig op pad om de dorpschirurgijn te halen. Adriaantje waarschuwt intussen de buurman en die treft Glaudi Ross vooroverleunend op zijn stoel aan met voor hem een grote plas bloed. De soldaat probeert op te staan en op dat moment zien zij wat er aan de hand is. Naast de stoel ligt een bebloed mes. Kennelijk in een depressieve bui heeft Glaudi gepoogd de hand aan zichzelf te slaan door zich de keel door te snijden. Kort daarop verschijnt ook de Buxtelse heelmeester Martinus van Zon. Deze verleent medische hulp en verbindt de wond. Ook verschijnt een van de schepenen en vraagt aan Glaudi waarom hij zichzelf zo ernstig heeft verwond. De soldaat vertelt hem dat de schepenen Sprangers en van den Broek hem wilden arresteren en dat hij zichzelf nog liever de keel afsneed dan in handen van de justitie te vallen.

De wond aan het strottehoofd geneest langzaam. Op 9 september 1737 begeeft Peter van Helmond, die regelmatig de wond verzorgt, zich naar de kamer van Glaudi en treft hem op zijn bed liggend aan met het hoofd tussen zijn benen. Dan blijkt dat er bloed op de grond ligt en Glaudi zich opnieuw een mes door de keel heeft gestoken. De Buxtelse heelmeester van Zon verleent wederom eerste hulp. De drossaard, Pieter Martens, geeft opdracht de soldaat te bewaken om te voorkomen dat Glaudi nog meer zelfmoordpogingen zal doen.

Tegen de volgende ochtend verslechtert de toestand van Glaudi. Hij roept de herbergier die nog enkele woorden met zijn kostganger wisselt. Plotseling roept Glaudi Ross luid: "Ik word zó ziek. Ik kan niet meer baas. Adieu!" Herbergier Schellekens, die begrijpt dat de Fransman in zijn leven kennelijk weinig geluk heeft gekend, antwoordt: "Een gelukkige reis Glaudi". Een kwartier later sterft Glaudi.

Naar de morele maatstaven van die tijd is zelfdoding een ernstig misdrijf en de drossaard vindt dan ook dat er – voor degenen die eventueel met dergelijke plannen rondlopen – een afschrikwekkend voorbeeld gesteld moet worden. Hij dient een officiële aanklacht in. Tijdens de schepenbankzitting van 12 september 1737 bleek het college het met de drossaard eens te zijn en bepaalt dat, overeenkomstig de eis, het lichaam van de dode Glaudi Ross, als een waarschuwend voorbeeld voor anderen, aan de buitengalg zal worden opgehangen. Hoe lang het lichaam van de dode soldaat publiekelijk tentoongesteld is, vermeldt het schepenbank archief niet.

N.B. Na lezing van het artikel bleek dat wij Glaudi Ros(s) ook in ons gegevensbestand hadden. Hij is op 31 december 1730 te Arnhem in het huwelijk getreden met de Arnhemse jongedochter Christijn van de Spaan. Glaudi werd daarbij omschreven als soldaat in het Regiment van Baron van Huffel. Hij moet dus zeker gelukkiger tijden meegemaakt hebben.!

Natuurlijk rijzen er vragen zoals: Wat er met zijn vrouw gebeurd is, waarom loeerde hij als soldaat in een herberg en waarom was hij bang voor de justitie?

GENEALOGIE

Het onderwerp is al meer aan de orde geweest: “Rossen, zwerfend door Nederland”.

Het gaat deze keer om een sergeant uit één van de Schotse regimenten.

Op 30 november 1747 treedt een William Ross in Zaltbommel in het huwelijk met Willamentie Davers de Wert (volgens de notities bij de huwelijksinschrijving is zij een stiefdochter van James Cavallier).

Bij de doop-inschrijving van één van de kinderen is vermeld dat hij sergeant is in de compagnie van Kolonel Thomson. Enkele jaren later is hij sergeant in de compagnie van kapitein Mackenzie.

Omdat bij het zoeken van de zwerftocht van militairen het meest belangrijke is te weten in welk regiment men diende zijn we daar naar op zoek gegaan. Er bleek echter geen enkel regiment aangevoerd te zijn door een Kolonel Thomson. Wel was er een majoor Thomson, majoor in het 1e Regiment van de Schotse Brigade.

In de periode 1747 tot 1768 heeft dat regiment in garnizoen gelegen in de volgende plaatsen:

1748 Gorinchem, 1749 Den Bosch, 1750 Gorinchem en Schoonhoven, 1754 Doornik, 1755 Nijmegen en Doornik, 1758 Veere, 1759 Breda, 1760 Nijmegen, 1763 Namen, 1766 Sluis, 1767 Doornik en Ieperen.

Uit gegevens van verschillende archieven en uit de bekende publicatie over de Schotse Brigade in Nederland van James Ferguson hebben we van dit echtpaar de volgende kinderen weten te traceren:

1. Tomas	gedoopt	Baardwijk	02-10-1748
2. Jan	gedoopt	Den Bosch	19-01-1750
3. Jacobus	gedoopt	Schoonhoven	12-11-1752
4. David	gedoopt	Doornik	17-08-1755
5. Francientje	gedoopt	Breda	27-03-1759
6. Jean	gedoopt	Nijmegen	27-11-1761
7. Elisabeth	gedoopt	Ieperen	17-04-1768

Jammer is dat wij van de kinderen niemand hebben kunnen volgen. Ook de ouders zijn volkomen zoek.

Vergelijken we de plaatsen waar de kinderen geboren zijn met die van de garnizoenen dan blijkt duidelijk dat moeder (en ongetwijfeld ook de kinderen) meetrokken met het regiment. We kunnen ons dat eerlijk gezegd niet voorstellen. De verplaatsing van de regimenten ging hoofdzakelijk te voet. Waren er voor de vrouwen en kinderen wagens beschikbaar? Geen idee! Al zal het niet veel geweest zijn, ze zullen toch ook wel wat bezittingen gehad hebben? Hoe werden die getransporteerd? Er is mogelijk wel literatuur over. Mocht iemand daar ooit tegen aan lopen, dan graag een tip.

SCHOTLANDS NIEUWE PARLEMENT.

Het laatste Schotse Parlement koos zelf voor het niet laten voortbestaan van een eigen parlement toen in 1707 Groot Brittannië gevormd werd. Oproer in de straten toonde aan dat de meeste Schotten tegen de unie waren. Bijna 300 jaar later is alles weer duidelijk veranderd.

Schotland koos in 1997 voor decentralisering van het bestuur en maakte daarmee de weg vrij voor de verkiezingen van 6 mei jl. voor een nieuw Schots Parlement. Labour werd de grootste met 56 zetels van de 129. De Schotse Nationale partij (die een volledige onafhankelijkheid op het oog heeft) bezet 35 zetels. Op 1 juli 1999 hoorde Schotland de Queen de volgende woorden uitspreken: "Vandaag is een historische dag voor Schotland. Het is een ongewoon moment voor een natie, op de drempel van een nieuw constitutioneel tijdperk... het verheugt mij het nieuwe Schotse Parlement geopend te mogen verklaren". Schotten in kilt verdrongen zich in de straten van Edinburgh terwijl vliegtuigen over de stad vlogen en 21 saluutschoten werden afgevuurd vanaf Edinburgh Castle

Het nieuwe parlement zal het overgrote deel van de "binnenlandse" zaken beheeren, inclusief de mogelijkheid de inkomstenbelasting te variëren. Londen zal de controle blijven behouden over defensie, buitenlandse zaken en de macro-economische aangelegenheden.

Dit kan wellicht een stap voorwaarts zijn op de weg naar een volledige onafhankelijkheid.

Ros(s) - bijeenkomst.

De in de vorige Ross Newsletter aangekondigde bijeenkomst op 30 oktober a.s. kan niet doorgaan omdat we op die dag het programma niet rond kunnen krijgen.

We hebben nu een nieuwe datum geprikt: Zaterdag 26 februari 2000.

Meer bijzonderheden treft u aan in de volgende Ross Newsletter.

Nieuwe lezers:

Als nieuwe lezer hebben we genoteerd:

De Heer L.A. Ros, (Loek)

Nijerveld 20, 1761 HR ANNA PAULOWNA.

De heer Ros behoort tot de Noord-Hollandse familie uit Abbekerk en omgeving, die echter terug te voeren is naar Gelderland/ Overijssel. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen welke andere Oost-Nederlandse families ook aan te sluiten zijn.

FAMILIEBERICHTEN:

Via een omweg hoorden we dat op 6 mei 1999 op 47 jarige leeftijd is overleden **Anton Ross** in Hoorn, echtgenoot van Petronella Kaizer.

Ons medeleven gaat uiteraard uit naar de naaste familie.

Jarenlang was hij lezer van onze Newsletter en geboortig uit de u bekende familie Ross uit Zevenaar.

(Inmiddels is gebleken dat ons wel een overlijdenskaart gestuurd is, die ons door een misverstand echter niet heeft bereikt)